

МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ІННОВАЦІЙ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

MECHANISMS OF REALIZATION OF THE STATE POLICY INNOVATION AT THE REGION LEVEL

Кухар В.І.

студент факультету управління фінансами та бізнесу,
Львівський національний університет імені Івана Франка

Парубчак І.О.

доктор наук з державного управління,
Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені Степана Гжицького

Kukhar Vitalii

Student of Faculty of Finance and Business Management,
Ivan Franko National University of Lviv

Parubchak Ivan

Doctor of Science in Public Administration,
Stepan Hzhuykii National University of Veterinary Medicine
and Biotechnology of Lviv

В умовах інтеграції Української держави до європейського співтовариства, модернізації системи державного управління з орієнтацією на європейські стандарти гостро постає питання пріоритетності розвитку науки, впровадження новітніх технологій, масштабного поширення інновацій для підвищення конкурентоспроможності національної економіки. В Україні накопичений величезний науково-інноваційний потенціал, показник утілення якого за останні роки знизився до критичного рівня, що стало загрозою національній безпеці. Регіональні програми, спеціалізовані центри, орієнтовані на конкурентоспроможність української економіки, не отримують достатньої підтримки з боку держави. Проте саме держава має інтегрувати найкращі досягнення загальнонаукової і галузевої методології в практику, грати вирішальну роль у визначенні пріоритетів, стратегії та механізмів забезпечення розвитку економіки країни на інноваційній основі.

Ключові слова: державна політика, регіональна політика, регіональна політика розвитку, механізм державної політики розвитку, інновація, інноваційний розвиток, механізм розвитку, державна інноваційна політика, інноваційний потенціал регіону, потенціал регіону.

В условиях интеграции Украинского государства в европейское сообщество, модернизации системы государственного управления с ориентацией на европейские стандарты остро встает вопрос приоритетности развития науки, внедрения новейших технологий, масштабного распространения инноваций для повышения конкурентоспособности национальной экономики. В Украине накоплен огромный научно-инновационный потенциал, показатель воплощения которого за последние годы снизился до критического уровня, что стало угрозой национальной безопасности. Региональные программы, специализированные центры, ориентированные на конкурентоспособность украинской экономики, не получают достаточной поддержки со стороны государства. Однако именно государство должно интегрировать лучшие достижения общенаучной и отраслевой методологии в практику, играть решающую роль в определении приоритетов, стратегии и механизмов обеспечения развития экономики страны на инновационной основе.

Ключевые слова: государственная политика, региональная политика, региональная политика развития, механизм государственной политики развития, инновация, инновационное развитие, механизм развития, государственная инновационная политика, инновационный потенциал региона, потенциал региона.

In the conditions of integration of the Ukrainian state into the European community, the modernization of the state administration system with an orientation to European standards sharply raises the question of the priority of the development of science, the introduction of the latest technologies, the scale of the spread of innovations to

enhance the competitiveness of the national economy. Ukraine has accumulated enormous scientific and innovative potential, the rate of implementation of which in recent years has fallen to a critical level, which has become a threat to national security. Regional programs, specialized centers focused on the competitiveness of the Ukrainian economy, do not receive sufficient support from the state. However, the state itself should integrate the best achievements of the general scientific and branch methodology into practice, play a decisive role in defining priorities, strategies and mechanisms for ensuring the development of the country's economy on an innovative basis. In the conditions of decentralization of state power in Ukraine, the role of regions is increasing, local authorities are turning into capable actors for the implementation of state innovation policy. Establishing horizontal links between different actors of innovation activity: local authorities, branch and academic science, consulting and implementing firms, small enterprises, and investors – leads to an increase in the innovative potential of the regions. Ensuring sustainable development of the regions requires the introduction of new approaches to state innovation policy at the regional level. The mentioned causes the relevance of the study of mechanisms for implementing state innovation policy at the regional level. Taking into account that in the Ukrainian state the mechanisms of existing innovation policy implementation are not effective and effective, there is a need for their study and development of a new approach to implementation of mechanisms for implementing state innovation policy at the regional level, city level and at the country level. In general, innovation is seen as an object (a certain innovation a product that can be presented as a product, service, technology, method, and obtained as a result of the implementation of the innovation process) and as a process (a set of actions on research, design, development, organization production, commercialization and distribution of new products, technologies, principles instead of existing ones)

Key words: state policy, regional policy, innovation, innovation development, development mechanism.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Серед ключових чинників, які забезпечують конкурентоспроможність економіки будь-якої країни, визначальними є наявність таких конкурентних переваг, як ефективність інноваційної політики, рівень технологій, ефективність використання ресурсів, рівень розвитку інституціонального середовища та пріоритетність розвитку науки.

Аналіз основних індикаторів конкурентоспроможності української економіки свідчить про відсутність позитивних зрушень у цій сфері та незадовільні умови для формування конкурентних переваг. Означене вище підтверджує нагальну потребу у формуванні та впровадженні ефективного механізму регулювання інноваційної діяльності. Реалізація системної, послідовної політики в інноваційній сфері, спрямованої на активізацію інноваційних процесів, може забезпечити значний ефект, який виявлятиметься в усіх сферах суспільного життя та забезпечить високі показники соціально-економічного розвитку країни, сприятиме утвердженню конкурентних переваг, оновленню національної економіки та її виходу з кризи. Актуальність цієї проблематики та її значущість підтверджують необхідність розроблення дієвого механізму реалізації інноваційної політики та стимулювання інноваційної діяльності як на загальнодержавному, так і на регіональному рівні, що й зумовило вибір теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спираються автори. Проблеми формування інноваційної моделі розвитку й удосконалення державної та регіональної інноваційної політики досліджують такі провідні вітчизняні вчені, як В. Александрова, О. Амоша, Л. Антонюк, Є. Бойко, А. Валюх, В. Гесць, Б. Данили-

шин, О. Жихор, О. Кириченко, Е. Зінь, Н. Іванова, В. Новицький, О. Поручник, Л. Федулова та ін. Вплив інноваційної політики на розвиток економіки регіону вивчає З.Р. Костак, який зосереджує увагу на розмежуванні засобів регіонального регулювання інноваційної діяльності на макро- та мікроінструменти.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. Механізм регіонального регулювання інноваційної діяльності повинен охоплювати стратегічні, проміжні та поточні цілі, перелік форм, методів, об'єктів та інструментів впливу на основні параметри регіонального інноваційного розвитку. Вказані складники механізму регулювання інноваційної діяльності у регіоні наведено на рисунку.

Основне завдання регулювання інноваційних процесів у регіоні полягає у тому, щоб за допомогою застосування правових, адміністративних та економічних методів вплинути на реалізацію стратегії розвитку відповідного регіону. Реалізація інноваційної стратегії розвитку регіону основана передусім на активному використанні економічних методів як найдієвіших та таких, що безпосередньо впливають на обсяг, динаміку, структуру інноваційного виробництва.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Упровадження інноваційної моделі розвитку економіки передбачає трансформацію форм участі держави у керуванні економічними процесами та передбачає поєднання економічних та адміністративно-директивних методів управління. Проте механізм державної підтримки інноваційної діяльності повинен бути орієнтований на використання не адміністративних, а стимулювальних важелів впливу, оскільки вони є найдієвішими та не перешкоджають діяльності суб'єктів господарювання.

Щоб забезпечити підтримку інноваційної діяльності, у розпорядженні держави є величезний арсенал стимулювальних заходів та методів. Серед найефективніших та таких, що себе добре зарекомендували, як заходи прямого впливу, зокрема державні цільові програми розвитку інноваційної діяльності, пільгові кредити, субсидії, дотації, так і методи опосередкованого впливу, основані на наданні різного роду кредитних та податкових пільг безпосереднім учасникам інноваційного процесу, а саме: застосування пільгової (прогресивно-ступінчатої) системи оподаткування для підприємств, зайнятих виробництвом інноваційної продукції та прискореної амортизації, оподаткування прибутку за зниженими ставками, звільнення від оподаткування інвестицій, вкладених у пріоритетні напрями інноваційної діяльності, від сплати податку на прибуток протягом певного періоду, митні пільги, страхування інноваційних ризиків тощо [1].

Водночас надзвичайно важлива роль відводиться регіонам, оскільки інноваційна регіональна політика є невід'ємним складовим елементом державної інноваційної політики. Нагромаджений інноваційний потенціал регіонів, підкріплений відповідною сукупністю управлінських технологій та забезпечений економічною, фінансовою, правовою, інституціональною підтримкою, сприятиме інноваційному розвитку окремих територій та соціально-економічному піднесенню країни загалом.

Науковий підхід до формування та реалізації регіональної інноваційної політики потребує обґрунтування пріоритетів розвитку відповідного регіону, формулювання мети, цілей та завдань з одночасним визначенням засобів та механізмів їх реалізації. Основними принципами, покладеними в основу регіонального інноваційного розвитку, повинні бути пріоритетність державних інтересів з одночасним забезпеченням автономності регіонів у виробленні стратегії та тактики реалізації регіональної інноваційної політики, оптимальне співвідношення механізмів взаємодії державних та регіональних органів влади щодо стимулювання інновацій у регіоні, фінансова незалежність регіону, координація та узгодженість інтересів регіонів

та центру, соціальна, економічна та екологічна ефективність інновацій [2].

Механізм регіонального регулювання інноваційної діяльності – це сукупність методів, форм та важелів управління інноваційним розвитком регіону, що покликані активізувати інноваційну діяльність у регіоні, раціонально використовувати наявний ресурсний, науково-освітній, трудовий, інноваційний потенціал та забезпечувати економічну, соціальну, екологічну ефективність інновацій.

Для забезпечення ефективності регіональної інноваційної політики та дотримання домінантності інтересів держави і регіону над інтересами окремих підприємств, установ, організацій важливо підкріпити пріоритети регіонального інноваційного розвитку відповідними важелями управління: стимулювальними, організуючими, забороненими, запобіжними. Важлива роль відводиться регіональним владним структурам, які, використовуючи адміністративне, законодавче, податкове регулювання, здатні скерувати інноваційний процес у потрібному напрямі, узгоджуючи пріоритети інноваційного розвитку з вирішенням найістотніших, актуальних та невідкладних проблем регіону. Механізм регіонального регулювання інноваційної діяльності повинен органічно поєднувати ті форми регулювання, що мають стимулювальний характер [3].

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Формування механізму регулювання інноваційної діяльності в регіоні підтверджує необхідність участі та посилення ролі регіональних владних інституцій у забезпеченні інноваційного розвитку. Водночас модель інноваційного розвитку регіону та механізм регулювання інноваційних процесів у кожному регіоні повинні формуватися з урахуванням специфіки розвитку конкретного регіону та ґрунтуватися на диверсифікації заходів та інструментарію реалізації державної та регіональної інноваційної політики.

Реалізація вираженої, науково обґрунтованої, цілеспрямованої регіональної інноваційної політики може стати універсальним засобом ефективного використання потенціалу регіону та забезпечення конкурентних переваг на державному та міжнародному рівнях.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Підходи до реалізації регіональної інноваційної політики держави. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=477> (дата звернення: 08.07.2019).
2. Правове забезпечення інноваційного розвитку в Україні. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_13958 (дата звернення: 07.07.2019).
3. Нова державна регіональна політика. URL: https://regionet.org.ua/ua/Nova_derzhavna_regionalna_polituka_v_Ykrayini_shlyah_do_yspihu_1537.html#page_title (дата звернення: 08.07.2019).